

Делиормански приказки

Националният студентски литературен конкурс в Шумен има дълга история и отложено покрай пандемията издание. Ще оцелее ли литературната сцена на града?

автор
Светослав Тодоров

снимки
Бояна Петрова

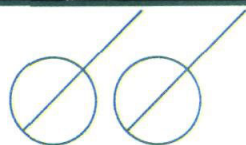
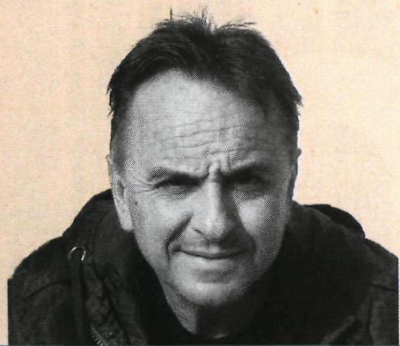
Емоции като на спортно състезание.” Така доц. Юрий Проданов описва атмосферата около най-силните издания на Националния студентски литературен конкурс “Боян Пенев”, организиран от Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, едно от културните събития с най-дългогодишно присъствие в страната. Той е куратор на последните четири издания на конкурса. Връчва се и награда за финансиране и издаване на книга, която за първи път печели Миряна Башева (поетесата, журналистка и сценаристка почина на 12 юли на 73-годишна възраст).

Как започва всичко? Връщаме се към 1974 г., когато се организира първата национална среща-конкурс на студентите, които пишат и имат интерес към литературата. Четири години по-късно се учредява награда на името на Боян Пенев, връчена от Дора Габе на Христо Трендафилов. “Много талантливи студенти, днес авторитетни преподаватели, именити поети, писатели, критици, са започнали творческия си път от този конкурс”, казва Проданов, ръководител на катедра „Журналистика и масови комуникации“ в Шуменския университет. През годините носителите на наградата са Георги Господинов, Захари Карабашлиев, Иван Гранитски, Пламен Дойнов, Любен Дилов-син, Атанас Липчев, новият ректор на университета проф. Пламен Дойнов и много други.

Връчва се и награда за финансиране и издаване на кни-

га, която за първи път печели Миряна Башева. “До 1989 г. голямата награда на конкурса (издаване на дебютна книга) бе главозамайващ успех – да припомним, че тогава издаването на книга бе невъзможно на практика поради редица ограничения от всякакъв характер. Наградата на практика бе покана за литературния салон на България.” Конкурсът е отворен към всички студенти в страната, миналата година е имало участници от 13 университета.

“Най-важното в този конкурс е задължителното по регламент присъствие на участниците, разказва Проданов. Това връща литературното преживяване към далечните времена на предписмената епоха. Дава възможност за създаване на познанства, приятелства за цял живот. Ако запитате и днес всеки от участвалите тук, ще ви >72

В последните години наблюдавам важна тенденция – средното училище вече не може да формира представа за литература, литературни форми, творческо писане.

гоц. Юрий Проданов, ръководител на катедра „Журналистика и масови комуникации“ в Шуменския университет

отговори, че това е най-важното и запомнящо се.”

Конкурсът е отлаган само два пъти от 70-те досега – по време на политическата криза в България през 1997 г. и сега, на фона на глобалната пандемия. Проданов казва, че университетът можеше да вземе различно решение. “Новите технологии можеха да направят възможно участието на всеки един. Съзнателно се придържаме към традицията на живото присъствие – няма да я променяме. В последните години винаги се стараем конкурсът да бъде културен и литературен експириънс – винаги съвпада с Нощта на музеите (участниците стават част от културната програма в това отношение), а и Шумен е в средата на „историческия триъгълник“ Плиска – Мадара – Преслав.”

Част от програмата на конкурса са и т.нар. поетически пленери, в които се организира посещение на места, които могат да се окажат провокация или вдъхновение за авторите – последния път това място е било пещерата “Бисерна”. Впоследствие участващите пишат поезия за пещерата, за Мемориалния комплекс „Създатели на българската

държава“, както и един “общ изглед” към Шумен. През 2019 г. голямата награда печели Емине Садкъ, която пише: “За риба след вечния Делиорман / след безкрайните поля и лудите гори / след девет простора в десети / аз съм на пет и си мисля че светът се влива и свършва в Дунава / каква красива заблуда.” През последните години най-доброто от написаното е публикувано в “Литературен вестник”. В програмата на конкурса влизат и майсторски класове от автори като Алек Попов, Захари Карабашлиев, Пламен Дойнов, Митко Новков, Петър Чухов. Домакин винаги е „Културният салон Студио три“ на Радио Шумен (БНР).

Какво казва конкурсът за интереса към литературата и писането от по-новите поколения? “Като човек, който е преподавал 18 години възрожденска литература, мисля, че в сегашното си състояние българското училище върна представите на учениците за поезия на равнището на „даскалската поезия“ от времето на Петко Славейков”, казва Проданов.

“В последните години наблюдавам важна тенденция – средното училище вече не

Част от програмата на конкурса са и т.нар. поетически пленери, в които се организира посещение на места, които могат да се окажат провокация или вдъхновение за авторите.

може да формира представа за литература, литературни форми, творческо писане.” Той намира голяма разлика в погледа към литературата от страна на тези, които образоват, и тези, които се образоват. “Учители и ученици, родители и деца – те вече четат различни неща. Представата за създаване на текст и творчество започва да се формира от други места – например представата за поезия се създава от текстовете на попфолка или рапа. Говорим за повечето ученици и студенти. Разбира се, има и представители на другата тенденция, но във всички случаи те са били част от някакъв неформален литературен кръг, попаднали са на свестен учител по литература, семейна библиотека и загрижени родители. В годините си правя следния експеримент – питам студентите две неща – кой е бил учителят по литература и кой е бил учителят по история. Ако кажат добри неща за тези двамата, хуманитарният базис е осигурен.”

Следващото издание на конкурса, през 2021 г., ще съвпадне с 50-годишнината на Шуменския университет. За Проданов това е изключителна мотивация събитието да се завърне по най-добрия възможен начин. **IK**

☉ Конкурсът ще се завърне през 2021 г.

